

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет української філології та журналістики

**ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ
АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ТЕКСТІВ**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
варіативної дисципліни
підготовки магістрів
спеціальності 035 Філологія (Українська мова та література)

(Шифр за ОПП – ВК 4)

Херсон – 2019

Програма розроблена

Омельчук Юлією Олександрівною, кандидатом філологічних наук, старшим викладачем.

Рецензенти:

1. Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу Херсонського національного технічного університету С.В. Радецька.

2. Кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики Херсонського державного університету Ю.Л. Главацька.

Затверджена

Вченою радою ХДУ

Протокол № 5 від 25.11.2019 р.

Погоджено

НМР ХДУ

Протокол № 1 від 16.11.2019 р.

Схвалено НМР факультету української філології та журналістики

Протокол № 1 від 5 вересня 2019 р.

Голова НМР факультету української філології та журналістики [підпис] (ст.викл. Омельчук Ю.О.)

Розглянута на засіданні кафедри мовознавства

Протокол № 1 від «2» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри [підпис] (доц. Гайдаєнко І.В.)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу англійськомовних текстів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів СВО «магістр» спеціальності 035.01 Філологія (Українська мова та література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є різні типи і види перекладу, особливості використання різних перекладацьких стратегій під час інтерпретації іншомовних текстів.

Застосування **міждисциплінарних зв'язків** під час вивчення курсу «Практичний курс перекладу англійськомовних текстів» сприяє інтегрованому навчанню, яке реалізується у формі інтегрованих занять. Серед інтегрованих форм навчання особливе місце займає поєднання мови з історією, географією, художньою літературою, культурою, рідною мовою, соціологією та ін. Вихід за межі власне мовних фактів, залучення до вивчення мови, матеріалу інших предметів, що становить сутність інтегрованого навчання, сприяє поглибленню знань студентів, розширює їхній світогляд, розвиває ерудицію та мовленнєву культуру.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Перекладознавство у системі філологічних та філософсько-психологічних дисциплін, основні категорії перекладознавства.
2. Прикладні аспекти перекладознавства.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчаючи дисципліну «Практичний курс перекладу англійськомовних текстів» студент-філолог дізнається про роль і значення перекладу в житті суспільства, про види перекладацької діяльності та труднощі, з якими постійно стикається перекладач, і про способи їх подолання в усному чи письмовому спілкуванні з відповідним контингентом співрозмовників або читачів. Окрім того, майбутній фахівець із перекладу усвідомлює, що кожна іноземна мова, як і українська, має ієрархічну систему різних одиниць-відповідників на лексичному, граматичному і комунікативному рівнях, і що одиниці кожного мовного рівня в абсолютній більшості випадків мають лексичні, семантичні, а часто і структурні відповідники у мові перекладу.

Основною *метою курсу* є забезпечити усвідомлення студентами суспільно-політичної ролі і значення перекладу як чинника у суспільній діяльності, великої ролі перекладу у розвитку суспільства; засвоїти види і типи перекладу та сфери їх застосування, вміти практично використовувати види і типи перекладу, ознайомитися з основними видами перекладацьких трансформацій, вміти застосовувати їх у практиці перекладу, засвоїти норми та принципи перекладу.

Завдання курсу:

- надати студентам знання про типи і види перекладу, про засоби досягнення повного відтворення змісту мовлення іноземною мовою засобами рідної мови і навпаки;
- познайомити студентів з перекладацькою термінологією, її значенням і сферами вживання;
- навчити студентів аналізувати англійські та українські тексти в писемній формі;

- удосконалити навички студентів інтерпретації текстів;
- удосконалювати у студентів відповідну базу знань для вільного користування англійською мовою у професійних цілях – зокрема для перекладу текстів різних жанрів та стилів;
- удосконалювати мовленнєву підготовку шляхом використання автентичних англійськомовних матеріалів;
- застосовувати усі форми перекладацької практики;
- показати на конкретних прикладах важливість праці над перекладом інтерпретатора при вирішенні різних економічних і політичних / державних справ;
- усвідомлювати зміст і основні завдання курсу «Практичний курс перекладу англійськомовних текстів».

НАБУТІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання. Вивчення курсу спрямоване на формування у студентів таких *знань, умінь і навичок*:

- розуміння соціокультурної обумовленості перекладацької діяльності;
- усвідомлення поняття перекладності, принципів забезпечення мінімальних втрат;
- оперування поняттями еквівалентності та адекватності;
- розуміння змісту понять «спосіб перекладу», «перекладацькі прийоми», «стиль перекладу», «жанр перекладу», «форма перекладу», «тип перекладу», «вид перекладу»;
- застосування різних видів перекладацьких стратегій на практиці;
- здійснення перекладів текстів різних жанрів і стилів зі збереженням прагматику тексту оригіналу;
- виконання адекватного, вільного, дослівного, скороченого, реферованого, анотованого, адаптованого перекладів;

- застосування всіх моделей перекладу, перекладацьких трансформацій та способів їх використання в ході аналізу процесу перекладу та його результатів;
- розуміння суті прагматичного, граматичного та стилістичного аспектів перекладу;
- розуміння того чи того граматичного, лексичного, синтаксичного явища;
- виконання різних видів перекладів, користуючись словниками різних типів і видів, у т.ч. електронними;
- редагування машинного перекладу та його доопрацювання;
- аналіз перекладів різних видів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1

Перекладознавство у системі філологічних та філософсько-психологічних дисциплін, основні категорії перекладознавства

Практичні модулі

Тема 1. Суспільно-політичне значення перекладу з огляду світових інтеграційних процесів. Фах перекладача/інтерпретатора.

Тема 2. Основні категорії перекладознавства.

Тема 3. Поняття тексту та дискурсу.

Тема 4. Лексичні та семантичні засоби зв'язності тексту.

Тема 5. Визначення та встановлення вузлів лексико-семантичного зв'язку у тексті.

Тема 6. Основні перекладацькі трансформації.

Тема 7. Прагматика перекладу і нормативні аспекти перекладу.

Модуль самостійної роботи

Моделі перекладу (класичні моделі перекладу, моделі перекладу М.Срелл-Хорнбі та Г.Егера, моделі перекладу В.Н.Комісарова).

Змістовний модуль 2

Прикладні аспекти перекладознавства

Практичні модулі

Тема 1. Різновиди перекладу у залежності від жанрового типу матеріалу, що перекладається.

Тема 2. Лексикографічні аспекти перекладу.

Тема 3. Особливості перекладу текстів юридичного та ділового дискурсу.

Тема 4. Перекладацький аналіз текстів наукового та технічного дискурсу.

Тема 5. Специфіка перекладу текстів ЗМІ.

Тема 6. Перекладацький аналіз прозових, поетичних та драматичних творів.

Тема 7. Гендерний аналіз тексту.

Тема 8. Комунікативний метод перекладацького аналізу тексту.

Модуль самостійної роботи

Особливості перекладу фразеологічних одиниць.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бик І. С. Основи перекладу для студентів факультетів міжнародних відносин : навч. Посібник / І. С. Бик. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014.
2. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вища школа. Вид-во при Львівському університеті, 1983. – 174 с.
3. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу. Навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література» / Т. В. Іваніна. – Запоріжжя, 2010. – 32 с.
4. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів ЗВО / В. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
5. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську : [навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти] / В'ячеслав Іванович Карабан. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
6. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії) / Лада Володимирівна Коломієць ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київ. ун-т, 2002. – 521 с.
7. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / Ілько Васильович Корунець. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 512 с. – С. 10 – 154.
8. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу / Ілько Васильович Корунець. – Вінниця: New Book, 2000. – 448 с.

9. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів / Сергій Максимов. – К.: Ленвіт, 2012. – 203 с.
10. Некряч Т. Є. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів вищих навчальних закладів: Навчальний посібник / Т. Некряч, Ю. Чала. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 200 с.
11. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – Москва: Международные отношения, 1974. – 216 с.
12. Терехова С.І. Вступ до перекладознавства // Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу / С. І. Терехова. – Київ: Видавничий центр КЛНУ, 2002. – 163 с.

Додаткова література:

1. Advanced Grammar in Use / Martin Hewings. Cambridge University Press. – Cambridge, 2007. – 294 p.
2. Murphy R. English Grammar in Use / R. Murphy. – Cambridge: Cambridge University Press, 1998. – 379 p.
3. Oxford advanced Learner's Dictionary of Current English. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – 1539 p.
4. Webster's Third New International Dictionary: The Definitive Merriam-Webster Unabridged Dictionary of the English Language. – Springfield: Merriam-Webster INC., Publishers, 1986. – 576 p.
5. Англо-український фразеологічний словник [уклад. К. Т. Баранцев]. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2005. – 1056 с.
6. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Лев Семенович Бархударов. – М.: Международные отношения, 1975. – 240 с.
7. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 1 Граматичні труднощі / В'ячеслав Іванович Карабан. – К.: Політична думка, 1997. – 301 с.

8. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 2 Термінологічні і жанрово-стилістичні труднощі / В'ячеслав Іванович Карабан. – Київ-Кременчук: Вид-во Кременчуцького державного політехнічного ін-ту, 1999. – 251 с.
9. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / Вилен Наумович Комиссаров – Москва: Высшая школа, 1990. – 253 с.
10. Нестеренко Н. М. A Course in Interpreting and Translation / Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Н. М. Нестеренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
11. Федоров А.В. Основы общей теории перевода / Федоров А.В. – Москва: Высшая школа, 1983. – 303с.
12. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / Олександр Іванович Чередниченко. – К.: Либідь, 2007. – 247 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Basic Transformations in the Process of Translation. URL: <https://studfiles.net/preview/3916548/page:3/> (Last accessed: 20.08.2019)
2. British Translator & Slang Dictionary. URL: <https://www.translatebritish.com/reverse.php> (Last accessed: 20.08.2019)
3. Secrets in Translation. URL: <https://www.goodreads.com/book/show/38192512-secrets-in-translation> (Last accessed: 20.08.2019)
4. Text Analysis: Text and Discourse. URL: https://uk.sagepub.com/sites/default/files/upmbinaries/81157_Boreus_%26_Bergstrom_Analyzing_Text_and_Discourse_Chapter_1.pdf (Last accessed: 20.08.2019)
5. Translate English to English. URL: <https://smallseotools.com/translate-english-to-english/> (Last accessed: 20.08.2019)

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля у формі заліку.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Практичний курс перекладу англійськомовних текстів» визначаються у формі усного та письмового опитування, індивідуального і групового опитування, виконання письмових тестових завдань, співбесіди, представлення презентації, перекладу окремих лексичних одиниць або невеликих речень, індивідуального аналізу обраного тексту.